

Nabývání vlastních akcií investiční společností nebo investičním fondem

Při posuzování otázky nabývání vlastních akcií investiční společností nebo investičním fondem je třeba primárně vycházet z poměru mezi zákonem č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník ve znění pozdějších předpisů (dále jen „obchodní zákoník“), a zákonem č. 248/1992 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o investičních společnostech a investičních fondech“). Zákon o investičních společnostech a investičních fondech obsahuje speciální úpravu podnikání v oblasti kolektivního investování, v ostatním se však na právní poměry subjektů podnikajících podle zákona o investičních společnostech a investičních fondech použije obecná úprava v obchodním, popř. občanském zákoníku. Obchodního zákoníku se tak subsidiárně užije vždy, nestanoví-li zákon o investičních společnostech a investičních fondech něco jiného.

Nabývání vlastních akcií akciovou společností upravuje obchodní zákoník v § 161 až 161f. Zákon o investičních společnostech a investičních fondech obsahuje v § 24b úpravu nabývání určitého kvalifikovaného podílu na základním jmění nebo hlasovacích právech investiční společnosti nebo investičního fondu, z dikce ustanovení a jeho smyslu však bude třeba dovodit, že směřuje k zajištění účinného dozoru Komise pro cenné papíry nad okruhem osob, které prostřednictvím podílů na základním jmění nebo hlasovacích právech vykonávají vliv na řízení a správu subjektů kolektivního investování. Ustanovení § 24b zákona o investičních společnostech a investičních fondech proto dopadá na situace, kdy takový podíl nabývá třetí osoba, nikoliv sama investiční společnost nebo investiční fond. Nabývání vlastních akcií investiční společností nebo investičním fondem tak zákonodárce pod dosah ustanovení § 24b zákona o investičních společnostech a investičních fondech zahrnout zřejmě nezamýšlel.

Vzhledem k absenci speciální úpravy v zákoně o investičních společnostech a investičních fondech a subsidiárnímu použití obchodního zákoníku na právní poměry investiční společnosti a investičního fondu jako akciových společností proto nabývání vlastních akcií investiční společností nebo investičním fondem podléhá výhradně obecnému režimu obchodního zákoníku.

Z toho důvodu se k nabytí vlastních akcií investiční společností nebo investičním fondem nevyžaduje souhlas Komise pro cenné papíry. Ustanovení § 24b zákona o investičních společnostech a investičních fondech se tak uplatní pouze v situaci, kdy podíl na základním jmění nebo hlasovacích právech investiční společnosti nebo investičního fondu nabývá třetí osoba, vč. jiné investiční společnosti. Investiční fond v souladu s výslovným ustanovením § 24a odst. 4 písm. a) zákona o investičních společnostech a investičních fondech akcie investičních společností a jiných investičních fondů nabývat nesmí.

Toto stanovisko nahrazuje stanovisko Komise pro cenné papíry č. 39/1998 ve věci snížení základního jmění investiční společnosti, kterému předchází nabytí podílu na hlasovacích právech investiční společnosti vyšší než 10% (§ 161b odst. 1 písm. a) obchodního zákoníku ve vazbě na § 24b odst. 1 zákona o investičních společnostech a investičních fondech).